

Samorząd terytorialny na świecie (5). Słowacja

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 09, kwiecień 2016 04:00

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odłony: 5746

Podobnie jak w Polsce, dzisiejszy podział terytorialny Słowacji jest trójstopniowy. Są gminy, województwa (kraje) i powiaty. Jednak te ostatnie funkcjonują jedynie jako jednostki statystyczne.

Słowacja w dużo większym stopniu, niż Polska, jest krajem wiejskim. Mianem metropolii określa się miasto wielkości Rzeszowa, Olsztyna lub Słupska (np. Koszyce, Żylica, Bańska Bystrzyca), a miasta 30-50 tysięczne (Poprad, Michałowce, Martin) pełnią taką samą funkcję regionotwórczą, jak polskie stutysięczniki (Elbląg, Koszalin, Radom). Jedyne tak naprawdę duże miasta (w polskim rozumieniu) – to Bratysława i Koszyce. Cała reszta kraju żyje w sposób typowy dla małomiasteczkowego i wiejskiego stylu życia – w tym sensie, że przejazd 100-150 km jest traktowany jako wielka wyprawa, a w związku z tym odległe o 150 km miasto wojewódzkie jest traktowane jako obce i dalekie.

Od 1 lipca 1996 Słowacja dzieli się na 8 krajów. Ich nazwy pochodzą od stolic: Kraj bratysławski, Kraj bańskobystrzycki, Kraj koszycki, Kraj nitrzański, Kraj preszowski, Kraj trenczyński, Kraj trnawski oraz Kraj żyliński. Kraje dzielą się na 79 powiatów, a te natomiast na 2883 gminy i 138 gmin miejskich. Dzielnice Bratysławy i Koszyc istnieją na prawach miejskich, toteż terytorium Bratysławy podzielone jest na 5 powiatów miejskich, a terytorium Koszyc – na 4 powiaty miejskie.

Oprócz oficjalnego podziału administracyjnego funkcjonuje nieoficjalny, tradycyjny podział na krainy geograficzno-etnograficzne, w przybliżeniu odpowiadające granicami dawnym komitatom (żupom), ale z uwzględnieniem czynników geograficznych.

Kraje, powiaty i gminy są jednostkami samorządu terytorialnego.

Podstawę samorządu terytorialnego stanowią gminy. W przeważającej większości słowacka gmina jest mała i obejmuje obszar jednej wsi.

Gmina jest samodzielną terytorialną i administracyjną jednostką kraju, łączącą osoby, które w danym miejscu są zameldowane na pobyt stały. Jest również osobą prawną, która na podstawie określonych ustawą praw samodzielnie gospodaruje własnym majątkiem i środkami pieniężnymi. Swoje zadania finansuje przede wszystkim z dochodów własnych, a także z dotacji państwowych.

Organami gminy są: gminne przedstawicielstwa oraz starosta gminy. Te pierwsze tworzą posłowie gminnego przedstawicielstwa. Radnych wybierają na czteroletnią kadencję obywatele gminy, którzy stale zamieszkują na jej obszarze. Natomiast starosta gminy pełni funkcję organu wykonawczego, sprawuje władzę administracyjną w gminie i reprezentuje ją na zewnątrz. Wybierany jest przez obywateli gminy, którzy stale zamieszkują na jej obszarze na podstawie powszechnego, równego i bezpośredniego prawa wyborczego w tajnym głosowaniu. Jego kadencja trwa 4 lata. Gmina ma prawo łączyć się z innymi gminami.

Kolejnym szczeblem administracyjnym są powiaty. Jednak słowackie powiaty funkcjonują wyłącznie jako jednostki statystyczne. U naszych sąsiadów nie ma urzędów powiatowych, rad powiatów itp. Ich rolę pełnią natomiast samorządy gmin lub krajów.

Jeśli chodzi o kraje, to ich organami są: przedstawicielstwo wyższej jednostki terytorialnej i przewodniczący wyższej jednostki terytorialnej. Przedstawicielstwo tworzą radni wybierani na czteroletnią kadencję, w wyborach powszechnych. Przewodniczącego natomiast wybierają obywatele stale zamieszkujący na terenie wyższej jednostki terytorialnej, na podstawie powszechnego, równego i

Samorząd terytorialny na świecie (5). Słowacja

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 09, kwiecień 2016 04:00

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odłony: 5746

bezpośredniego prawa wyborczego w tajnym głosowaniu na czteroletnią kadencję. Przewodniczący jest organem wykonawczym, wykonuje administrację wyższej jednostki terytorialnej i reprezentuje ją na zewnątrz.

Nadzór nad samorządem sprawowany przez administrację rządową ograniczony jest do badania legalności decyzji organów lokalnych i regionalnych. W gminach i regionach ważną rolę odgrywa główny kontroler powoływany przez organy przedstawicielskie. Dochody gmin kształtuje udział w podatkach ogólnych od osób fizycznych od przedsiębiorstw i środków transportu. W dochodach własnych dominuje podatek od nieruchomości. Słowackie gminy znane są z dużego udziału inwestycji w budżetach, poza tym środki wydatkowane są głównie na pomoc społeczną i mieszkalnictwo.

Źródło: pl.wikipedia.org, slideshare.net, porteuropa.eu